

Metodická podpora k seriálu Čeština s Mínou a Týnou – Mína a Týna si hrají na prázdniny

Cíl lekce: slovní zásoba na téma cestování; slovesa mluvit, slyšet, rozumět

Věková skupina: 4–8 let

Slovní zásoba: prázdniny; ne; slyším; slyšíš; rozumím; rozumíš; mluvím; mluvíš; česky; německy

Větné konstrukce: Jak mluvíš?; Já mluvím; my jsme

Návrh her a aktivit:

Video – Mína a Týna si hrají na prázdniny

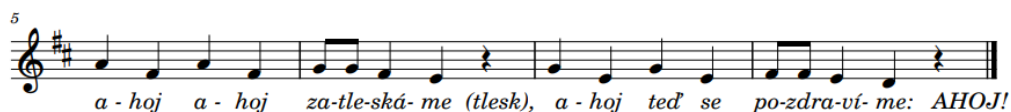
Přivítání (děti stojí v kruhu i s učitelem a dívají se na sebe):

Aktivita slouží k zahájení lekce, je pro děti rituálem, na který se mohou vždy spolehnout. Přivítání se mohou zúčastnit i děti, které si jej ještě nepamatují (zúčastní se alespoň pohybově). Melodie je lehce zapamatovatelná a děti se postupně učí text.

Lehčí varianta

Ahoj ahoj

Zuzana Nováková

Dobry den

Zuzana Nováková

úklona

zamávání

vztyčené palce (thumbs up)

pokrčení ramenou

úsměv

Hlavní činnosti

- **Zvířecí čaroděj** – Pohybová hra, opakování:

Cílem hry je rozhýbání se, zopakování názvů zvířat.

- „Budeme hrát na zvířecího čaroděje.“ Učitel je zvířecí čaroděj. Koho se čaroděj dotkne, toho promění ve zvíře – při dotyku vysloví, v jaké zvíře ho proměňuje. Proměněné dítě dramatisací předvádí zvíře, ve které bylo proměněno. Třída se tak postupně zaplňuje proměněnými zvířaty. Když jsou všechny děti proměněny, učitel volí za sebe jiného čaroděje. Hru je možné hrát také s cílem rozdělit děti do několika skupin (čaroděje hraje učitel). V této variantě učitel proměňuje děti jen do dvou druhů zvířat (např. kočky a myši). Když jsou všechny děti proměněny, rozdělí učitel třídu na skupinu, kde jsou jen kočky, a na skupinu, kde jsou jen myši. Výhodou je, že si učitel může sám zvolit, kdo bude s kým ve skupině.

- **Na motýly** – Pohybová hra, opakování:

Cílem aktivity je zopakování číslovek 1–6. Učitel si přichystá velké množství malých karet – na každé kartě je číslice od 1 do 6 (alespoň 10 karet od každé číslice – pokud jsou karty ještě k tomu barevné, využije je učitel i v příštích lekcích). Učitel karty s číslicemi rozmístí po třídě.

- Učitel uloží dětem úkol: „Po třídě se nám rozletěli motýli. Dokážete každý najít jednoho motýla s číslem tři?“ Hra pokračuje, dokud nejsou všechny karty vysbírané. Starším dětem může učitel dát úkol: „Zkuste každý najít dva motýly s číslem čtyři.“

- **Co je v dopise** – Představení slovní zásoby:

Cílem aktivity je představit dětem novou slovní zásobu. Učitel má připravenou zalepenou obálku. V obálce má připravené karty s obrázky znázorňující slovesa slyšet, rozumět

a mluvit. Na obálce je napsaná adresa školy a dopis je adresovaný paní učitelce.

- Učitel „přilétá“ do kruhu s dopisem. Poté posílá dopis kolem kroužku dětí, aby si děti dopis prohlédly. Poté čte jméno a adresu na obrázku: „Paní učitelka, (žlutá) třída, (Olbrachtova 50, Praha 2).“ (Starší děti již jméno a adresu přečtou samy.) Učitel opatrně rozlepuje obálku a vytahuje z ní karty. Učitel představuje dětem jednotlivé karty: „To je slyšet, já slyším,“ ukazuje učitel jednou rukou na sebe a druhou rukou předvádí poslouchání. „Opakujte se mnou – já slyším.“ Poté učitel ukazuje na maňásku: „Ty slyšíš?“ – „Ano, já slyším,“ odpovídá maňásek. Učitel postupně představuje všechna tři slovesa.

- **Změna hlasu** – Představení slovní zásoby:

Cílem aktivity je představit dětem novou slovní zásobu.

- Učitel ukáže dětem karty znázorňující slovesa slyšet, rozumět a mluvit. Děti motivujeme změnou hlasu (např. slovo slyším předvádíme potichu, středně nahlas a hlasitě. Děti po nás opakují stejně). Učitel pokračuje s představením dalších obrázků – slovní zásobu může např. zazpívat „operním“ hlasem nebo pomocí gestikulace měnit výšku tónu, jakým mluví: „Já rozumím – řekněte se mnou – já rozumím,“ (řečeno vysoko a učitel rukou ukazuje do výšky) – „Já rozumím,“ (normálním hlasem a učitel ukazuje před sebe) – „Já rozumím,“ (řečeno hlubokým hlasem a učitel ukazuje na zem).

- **Já mluvím česky** – Představení slovní zásoby, opakování:

Cílem aktivity je naučit se slovní zásobu týkající se jazyků a zopakovat názvy států. Učitel si připraví mapu Evropy.

- „Tohle je Česko,“ řekne učitel a ukáže na Českou republiku. „Kam pojedeme na prázdniny?“ Učitel nechá vybrané dítě ukázat na kterýkoliv stát. „To je Norsko, tam se mluví norský. Umí někdo mluvit norský?“ Učitel nechá několik dětí ukázat na státy, které si vyberou. Poté učitel ukáže na další zemi: „Já bych jel na prázdniny do Anglie, tam se mluví anglicky. Umí někdo mluvit anglicky?“ Když se děti nehlásí, přihlásí se sám učitel: „Ne? Já mluvím anglicky.“ Ukazuje na Anglii. „Mluvím anglicky a česky.“ Poté ukáže na jednu zemi, z níž pochází alespoň jedno dítě. „Jel bych na prázdniny do Polska. V Polsku se mluví polsky. Umí někdo mluvit polsky?“ přihlásí se dané dítě – „Výborně, Dane, ty mluvíš polsky a česky,“ učitel ukáže na Polsko a Českou republiku. „Ze které země pocházíš ty, Leone?“ ptá se učitel jiného dítěte. „Pocházím z Ruska,“ odpovídá Leon. „Jel bych na prázdniny do Ruska. V Rusku se mluví rusky. Jakou řečí umíš mluvit, Leone?“ Leon odpovídá. „Umím já mluvit rusky?“ ptá se učitel. „Ne, neumím, umí Leon mluvit anglicky?“ konverzace pokračuje s každým dítětem. Pro zajímavost se učitel může děti ptát, jak se jejich mateřským jazykem řekne slovo, které již děti umějí říct česky.

- **Pexeso** – Opakování:

Cílem hry je procvičit probranou slovní zásobu. Hru je vhodné hrát v menší skupině hráčů. Učitel může třídu rozdělit např. na dvě skupiny (pomocí hry Zvířecí čaroděj). Jedna skupina hraje hru Pexeso a druhá skupina hru Černý Petr. V další hodině (ke stejnému videu) se skupiny prohodí. Pro hru Pexeso může učitel použít karty určené pro procvičení slovní zásoby.

- „Budeme hrát pexeso.“ Učitel nejprve vysvětlí dětem význam slov „stejně“, „ano“ a „ne“ za použití obrázků. Ve hře Pexeso je důležité naučit děti komentovat obrázky, které jsou na otočených kartách, tzn., že dítě otočí jednu kartu a (nejprve učitel, poté dítě samo) komentuje: „To je pošťák.“ Poté otáčí druhou kartu: „To je

pes.“ – „Máš stejné karty?“ ptá se učitel. „Ne,“ odpovídá dítě a hraje další hráč.

- **Černý Petr** – Opakování:

Cílem hry je procvičit probranou slovní zásobu. Hru je vhodné hrát v menší skupině hráčů. Ve videu „Mína a Týna hrají karty“ získají děti představu, jak se hra hraje, ale samozřejmě je vhodné dětem hru vysvětlit. Učitel musí vlastnit karetní hru Černý Petr.

- Učitel rozdělí dětem karty: „Jedna karta pro Dana, dvě karty pro Dana, tři karty pro Dana, čtyři karty pro Dana.“ Poté hrají děti hru podle pravidel hry Černý Petr.

- **Já slyším** – Hudební výchova:

Cílem aktivity je porozumět rozdílu v časování sloves – 1. a 2. osoba

Já slyším

Zuzana Nováková

Pracovní list

- **Odkud pochází policista**

Cílem aktivity je propojit dětem znalosti o názvu státu a řeči, jakou se v něm mluví. Pracovní list je určen pro děti, které již umějí číst. S mladšími dětmi lze dělat aktivitu společně, kdy jim učitel na pracovním listu ukáže stát, který děti postavě přisoudily.

- Učitel dětem diktuje, jakým jazykem která postava mluví. Děti mají za úkol přiřadit postavu ke správnému státu. Učitel si může vybrat, odkud bude která postava pocházet. Př.: Policista mluví německy, odkud pochází? Děti poté spojí policistu s Německem, mladším dětem po odpovědi „Z Německa“ ukáže učitel, kde se Německo nachází.

Rozloučení – stejné jako lehčí varianta přivítání

Rozloučení uzavírá lekci a je stejné jako přivítání podstatným rituálem ohraničujícím dětem čas strávený učením.

Pomůcky: maňásek; karty s obrázky slovní zásoby (každá 2×); velké množství malých barevných karet s číslicemi; obálka s kartami znázorňujícími slovesa slyšet, rozumět, mluvit; mapa Evropy; karetní hra Černý Petr; pracovní listy.

Autor: Bc. Zuzana Nováková, NPI

Toto dílo je licencováno pod licencí [Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) [CC BY-NC 4.0]. Licenční podmínky navštivte na adrese [<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>].

